

U Z A S A D N I E N I E

Przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 regulujące zasady:

- restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw górniczych,
- restrukturyzacji zatrudnienia w przedsiębiorstwach górniczych,
- likwidacji kopalń węgla kamiennego,
- restrukturyzacji organizacyjnej w górnictwie węgla kamiennego

w znacznej części utraciły moc prawną z dniem 1 stycznia 2007 r.

Również podstawowe zasady restrukturyzacji tego sektora przedstawione w programie „Restrukturyzacja górnictwa węgla kamiennego w latach 2004-2006 oraz strategia na lata 2007-2010” określono do końca 2006 r.

Z powyższych względów, opracowano projekt strategii działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007-2015.

Realizacja określonych w ww. strategii działań powoduje konieczność przyjęcia niezbędnych instrumentów prawnych umożliwiających wdrożenie tych działań.

Niniejszy projekt ustawy stanowi podstawy prawne do realizacji strategii działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007-2015, a także umożliwia kontynuację zadań narzuconych wcześniejszymi uregulowaniami prawnymi z zakresu restrukturyzacji branży górnictwa węgla kamiennego, w tym przede wszystkim ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006.

W związku z przedłużeniem okresu obowiązywania części przepisów ww. ustawy do końca 2007 r. czasokres działań obejmuje lata 2008-2015 i dotyczy:

- zasad restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw górniczych,
- zasad likwidacji kopalń,

zasad wypłacania ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, rent wyrównawczych, a także wydawania bezpłatnego węgla w naturze,

warunków uzyskania dofinansowania na inwestycje początkowe,

zasad sprawowania nadzoru właścicielskiego,

szczególnych uprawnień gmin górniczych,

nowych technologii wykorzystania węgla oraz monitoring funkcjonowania górnictwa,

źródeł finansowania zadań określonych w ustawie.

W rozdziale 1 projektu ustawy zawarto przepisy ogólne, tj. zakres ustawy oraz definicję pojęć używanych w ustawie.

W ramach rozdziału, w art. 1 określono kierunki restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego oraz czasokres jej obowiązywania tj. lata 2008-2015.

W art. 2 zdefiniowano na potrzeby projektowanej ustawy podstawowe pojęcia niezbędne do zakreślenia prawidłowego zakresu podmiotowego i przedmiotowego ustawy, w tym: definicję przedsiębiorstwa górniczego, kopalni, zakładu górniczego, gminy górniczej.

W stosunku do poprzedniej ustawy w art. 2 pkt 1 lit. c poszerzono katalog podmiotów objętych przepisami projektowanej ustawy o spółkę zależną oraz współzależną. I tak przez spółkę zależną rozumiana jest spółka handlowa, która kontrolowana jest przez spółkę dominującą (spółka dominująca m.in. posiada bezpośrednio lub pośrednio przez udziały większość ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym innej spółki zależnej, także na podstawie porozumień z innymi uprawnionymi do głosu, wykonującymi swoje prawa głosu zgodnie z wolą spółki dominującej, lub uprawnioną jako udziałowiec do powoływania albo odwoływania większości członków organów zarządzających lub nadzorczych innej spółki zależnej).

Natomiast spółka współzależna jest to spółka handlowa, która jest współkontrolowana przez spółkę dominującą lub znaczącego inwestora i innych

udziałowców lub wspólników na podstawie statutu, umowy spółki lub umowy zawartej na okres dłuższy niż rok.

W art. 3 tego rozdziału zawarto upoważnienie dla ministra właściwego do spraw gospodarki do określenia wykazu gmin górniczych objętych przepisami rozdziału 7 ustawy mogących korzystać ze zwolnień z wpłat do budżetu państwa przeznaczonych na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin od przypadającej jej części opłaty eksploatacyjnej od przedsiębiorstwa górniczego.

W rozdziale 2 projektu ustawy określono zasady restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw górniczych w latach 2008-2015.

Na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006, w górnictwie węgla kamiennego są restrukturyzowane (rozłożenie na raty do 2010 r.) zobowiązania wobec ZUS z tytułu składek emerytalnych, składek na ubezpieczenia społeczne w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne. Zobowiązania dotyczą wyłącznie Kompanii Węglowej S.A., Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. oraz Bytomskiej Spółki Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o.o. Pozostałe przedsiębiorstwa górnicze już uregulowały te zobowiązania.

Pozostała łączna do spłaty na dzień 1 stycznia 2008 r. przez wymienione Spółki kwota zobowiązań wyniesie łącznie 1 409,0 mln zł, z czego 96,0% dotyczy Kompanii Węglowej S.A. Spłata zobowiązań według dotychczasowych przepisów ww. ustawy w latach 2008-2010 przebiegać powinna w równych ratach po 469,7 mln zł rocznie.

Proponowane przepisy w art. 4 ust. 1 i 2 niniejszej ustawy zakładają wydłużenie okresu spłaty odroczonego zobowiązania w równych ratach od 2008 r. do końca 2013 r. Roczna spłata zobowiązań w latach 2008-2013 będzie wynosić po 234,8 mln zł.

Zmiana sposobu spłaty odroczonego zobowiązania poprzez wydłużenie okresu spłaty do 2013 r. jest szczególnie istotna dla Kompanii Węglowej S.A. w

warunkach pogarszającej się koniunktury na węgiel kamienny na rynkach światowych.

Kompania Węglowa S.A. prowadzi działania restrukturyzacyjne we wszystkich obszarach działalności, efektem których ma być uzyskanie silnej pozycji tej jednostki na rynku. Konieczność spłaty zobowiązań przejętych od spółek węglowych powoduje, że skutki tych działań są pomniejszane. Brak dokapitalizowania skutkuje wzrostem kosztów bieżącej działalności i koniecznością korzystania z kredytów bankowych, co wpływa na pogorszenie wyników i wskaźników ekonomiczno-finansowych.

Wydłużenie spłaty zobowiązań do 2013 r. ma na celu zmniejszenie skutków niezrealizowania zakładanego w programie dokapitalizowania Kompanii Węglowej S.A.

W art. 4 ust. 2 przyjęto zastrzeżenie, że w przypadku braku płatności dwóch kolejnych miesięcznych rat spłaty zobowiązań, o których mowa w ust. 1, zobowiązania te stają się natychmiast wymagalne. Takie rozwiązanie było zawarte również w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006.

W art. 5 zawarto przepis o nienaliczaniu odsetek za zwłokę od zobowiązań objętych ratalną spłatą. Ponadto uwzględniono niestosowanie przepisów ustawy

– Ordynacja podatkowa (art. 57 § 1-4) w zakresie ustalania wysokości opłaty prolongacyjnej, określanej w przypadku rozłożenia zaległości na raty. Ustalenie opłaty prolongacyjnej przy ratalnej spłacie wymagane jest przepisami ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (art. 29 ust. 4), natomiast jej wysokość regulują przepisy ustawy – Ordynacja podatkowa. Brak takiego przepisu spowodowałby generowanie dodatkowych zobowiązań, co byłoby sprzeczne z przyjętym celem dotyczącym umożliwienia Kompanii Węglowej, Spółce Restrukturyzacji Kopalń S.A. i Bytomskiej Spółce Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o.o. spłaty tych zobowiązań oraz zakończenie restrukturyzacji.

W rozdziale 3, w art. 6 zdefiniowano pojęcie likwidacji kopalni, tj. likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części oraz wskazano organ, który podejmuje decyzje o jej likwidacji, i który powinien określić terminy zakończenia

wydobycia oraz rozpoczęcia i zakończenia likwidacji, jak również osobę likwidatora.

Zgodnie z przepisami art. 6 pkt 7 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.) pod pojęciem likwidacji zakładu górniczego należy rozumieć zaprzestanie wydobywania węgla kamiennego i likwidację wyodrębnionego technicznie i organizacyjnie zespołu środków służących przedsiębiorcy do bezpośredniego wydobywania kopaliny ze złoża, w tym wyrobiska górnicze, obiekty budowlane oraz technologicznie związane z nimi obiekty i urządzenia przeróbcze.

Pod pojęciem likwidacji oznaczonej części likwidacji zakładu górniczego należy rozumieć likwidację części zakładu górniczego zbędnej ze względów technicznych i technologicznych, dla której zgodnie z przepisami art. 81 ust. 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze jest sporządzony plan ruchu likwidacji części zakładu górniczego. Przedsiębiorstwo górnicze wykonujące likwidację zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, wykorzystuje środki finansowe na pokrycie kosztów ponoszonych na likwidację, a w szczególności kosztów:

- likwidacji oraz zabezpieczenia wyrobisk górniczych,
- likwidacji zbędnych obiektów budowlanych, instalacji oraz demontażu maszyn i urządzeń,
- rekultywacji terenów pogórniczych,
- utrzymywania obiektów przeznaczonych do likwidacji w kolejności zapewniającej bezpieczeństwo ruchu zakładu górniczego,
- wykonania prac zabezpieczających oraz przedsięwzięć zapobiegających zagrożeniom, w tym związanych z utrzymaniem i upraszczaniem systemów odwadniania likwidowanej oznaczonej części zakładu górniczego.

Sam proces likwidacji musi być realizowany zgodnie z ogólnymi zasadami określonymi przepisami ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze.

W art. 7 podtrzymano w części dotychczasowe przepisy wcześniejszych ustaw restrukturyzacyjnych: ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o dostosowaniu

górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych. (Dz. U. Nr 162, poz. 1112, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 (Dz. U. Nr 210, poz. 2037, z późn. zm.), dotyczące obowiązku opracowania przez likwidatora programu przemieszczeń dla pracowników likwidowanej kopalni. Różnica między wcześniej funkcjonującymi przepisami w tym zakresie a obecnie proponowanymi polega na tym, że w związku z rezygnacją z przepisów określających świadczenia osłonowe oraz aktywizujące dla pracowników odchodzących z przedsiębiorstw górniczych, ograniczono program dla pracowników likwidowanej kopalni tylko do opracowania programu przemieszczeń dla osób zatrudnionych w takiej kopalni.

Program ten w przypadku proponowanego projektu ustawy każdorazowo powinien być zaopiniowany przez zakładowe organizacje związkowe oraz przedstawicieli samorządu terytorialnego. Wprowadzono również obostrzenie, że w przypadku nie uzyskania ww. opinii w wymaganym ustawowo terminie, program ten wchodzi w życie po 15 dniach, w którym upłynął termin do zaopiniowania przedmiotowego programu. W projektowanych przepisach nie określono zasady przemieszczeń, gdyż każde z przedsiębiorstw górniczych posiada odmienne uwarunkowania (tak finansowe jak i społeczne), które powinny determinować zasady i przyjęte rozwiązania.

Wyżej wymieniony program będzie określać sposób zagospodarowania całej załogi likwidowanej kopalni w ramach innych zakładów/kopalń przedsiębiorstwa górniczego, w skład którego wchodzi likwidowana kopalnia. Propozycje zmiany miejsca zatrudnienia dla poszczególnych pracowników będą uwzględniały dotychczasowy rodzaj wykonywanej pracy i posiadane kompetencje. Dodatkowym efektem przemieszczenia pracowników wewnątrz przedsiębiorstwa górniczego będzie zapewnienie im ciągłości pracy.

Powyższy program ma na celu zapewnienie spokoju społecznego w trakcie procesu likwidacji przy jednoczesnej realizacji racjonalnej polityki zatrudnienia całego przedsiębiorstwa górniczego.

Przepis art. 8 określa zasady finansowania likwidacji kopalń. Z dotacji budżetowej będą finansowane zadania związane z naprawianiem szkód wywołanych ruchem zlikwidowanego zakładu górniczego, w tym powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów (tzw. szkody górnicze), z wyłączeniem szkód powstałych w środowisku. W zakresie obowiązków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pozostanie finansowanie zadań związanych z naprawianiem szkód powstałych w środowisku, które zostały wywołane ruchem zlikwidowanego zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów. Wskazane powyżej źródła finansowania umożliwią realizację zadań SRK S.A., BSRK Sp. z o.o. i CZOK.

Na mocy projektowanego przepisu art. 8 ust. 4, likwidacja kopalń rozpoczęta po 31 grudnia 2006 r., będzie finansowana z funduszu likwidacji zakładu górniczego.

W art. 8 w ust. 5 znajduje się upoważnienie dla ministra właściwego do spraw gospodarki do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, trybu rozliczenia przyznanej dotacji budżetowej, szczegółowych warunków powodujących cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej.

W art. 9 określono spółkę powołaną do wykonywania czynności związanych z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po likwidacji kopalni, która zostanie wydzielona z przedsiębiorstwa górniczego realizującego obecnie te czynności, czyli ze Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A.

Dotychczas działania związane z pompowaniem wód dołowych są prowadzone przez Bytomską Spółkę Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o. o. i Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A., w skład której wchodzi „Centralny Zakład Odwadniania Kopalń” (CZOK).

W 2008 r. jest planowane wydzielenie ze struktury SRK S.A. Zakładu CZOK jako samodzielnej spółki kontynuującej działania związane z pompowaniem

wód dołowych oraz połączenie SRK S.A. i BSRK Sp. z o.o. Częściowy koszt pompowania wód podobnie jak w przypadku finansowania zadań związanych z naprawianiem szkód zostanie przejęty przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Zasady współfinansowania zostały określone w projekcie ustawy poprzez udział procentowy – z kwoty rocznie przeznaczonej na ww. cel 10% ogółu kosztów będzie finansowanych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, natomiast 90% kosztów będzie pokrywanych ze środków dotacji budżetowej. Szczegółowy podział kwot na poszczególne lata został ujęty w ocenie skutków regulacji do niniejszej ustawy. Dodatkowo w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw gospodarki szczegółowo zostaną określone warunki i tryb przyznawania oraz sposób wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie zabezpieczenia kopalń przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po likwidacji kopalń.

Art. 10 reguluje kwestię obowiązku zapłaty przez przedsiębiorstwo wpłat wobec Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz opłat i kar na rzecz NFOŚiGW. W myśl tego artykułu, przedsiębiorstwo prowadzące likwidację kopalń jest zwolnione z bieżących wpłat, opłat i kar wobec powyższego funduszu, z wyjątkiem opłat i kar stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego.

Zmniejszenie przychodów w związku ze zwolnieniem z wpłat do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych będzie wynosić około 600 tys. zł w skali roku. Należy zaznaczyć, że w dotychczasowych ustawach zwolnienie to funkcjonowało i stanowi ono kontynuację przepisów wcześniejszych.

Przepis ten dotyczyć będzie również spółki wydzielonej z przedsiębiorstwa górniczego realizującego zadania związane z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym.

W rozdziale 4 określono zasady wypłacania ekwiwalentu pieniężnego, rent wyrównawczych oraz wydawania bezpłatnego węgla w naturze, a także wypłaty zaległych wynagrodzeń.

W art. 11 uregulowano uprawnienia dla emerytów i rencistów kopalń likwidowanych do bezpłatnego węgla wypłacanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w postaci ekwiwalentu pieniężnego.

Określono, że uprawnienie to będzie realizowane w stosunku do byłych pracowników kopalń likwidowanych postawionych w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r., którym przed tym dniem był wypłacany ekwiwalent pieniężny przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Powyższe prawo będzie również przysługiwało pracownikom likwidowanych kopalń, o których mowa w art. 8 ust. 1 oraz w art. 9 ust. 1, którzy nabędą uprawnienia emerytalne przed dniem 1 stycznia 2016 r.

Kolejnym kręgiem osób, którym przysługuje ekwiwalent pieniężny wypłacany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych będą byli pracownicy kopalń postawionych w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r., które przed dniem wejścia w życie ustawy pobierały węgiel w naturze finansowany z dotacji budżetowej, a które złożą byłemu pracodawcy pisemne oświadczenia o rezygnacji z uprawnienia do pobierania bezpłatnego węgla w naturze w związku z chęcią otrzymywania ekwiwalentu pieniężnego wypłacanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Z prawa do ekwiwalentu pieniężnego wypłacanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych będą miały możliwość skorzystać również osoby, które pobierały ekwiwalent pieniężny przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, a którym zawieszono prawo do pobierania renty, a następnie po dniu wejścia w życie ustawy, zostało im to prawo przywrócone.

Będzie on także przysługiwał osobom, którym przysługiwało ww. prawo w związku z otrzymywaniem renty, a którzy po dniu wejścia w życie ustawy nabędą uprawnienia do emerytury.

W art. 12 utrzymano rozwiązania poprzednich ustaw w sprawie uprawnienia dla emerytów i rencistów do pobierania bezpłatnego węgla w naturze wydawanego przez przedsiębiorstwo górnicze. Świadczenie to będzie finansowane nadal z budżetu państwa.

Jednocześnie nie przewiduje się realizowania powyższego prawa ze środków budżetowych w stosunku do emerytów oraz rencistów kopalń likwidowanych po 1 stycznia 2007 r. (będzie ono finansowane ze środków własnych przedsiębiorstwa górniczego, w skład którego wchodzi likwidowana kopalnia). Wyjątek stanowią pracownicy SRK S.A., BSRK Sp. z o.o. oraz CZOK, którzy uzyskają emeryturę lub rentę przed dniem 1 stycznia 2016 r.

Powyższą zasadę wprowadzono również w przypadku realizacji z dotacji budżetowej wypłaty rent wyrównawczych (art. 13).

Proponowana zmiana w projektowanej ustawie w stosunku do poprzednich regulacji prawnych w tym względzie z „deputat węglowy” na „bezpłatny węgiel” w odniesieniu do byłych pracowników (emerytów i rencistów) jest dostosowaniem brzmienia przepisu do znaczenia słownikowego, zgodnie z którym: „Deputat jest to część wynagrodzenia za pracę dostarczana w naturze, oprócz i niezależnie od wynagrodzenia za pracę”. Były pracownik nie będąc w stosunku pracy nie otrzymuje wynagrodzenia, a tym samym nie może otrzymywać jego części w naturze. Otrzymywany węgiel jest świadczeniem wynikającym z przepisów szczególnych i określany jest jako „bezpłatny węgiel należny byłym pracownikom – emerytom i rencistom”, pod określonymi w tych przepisach warunkami.

W art. 13 zawarto przepis umożliwiający byłemu pracownikowi kopalni likwidowanej, uprawnionemu do renty z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, przyznanych na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu lub ugody zawartej przed sądem albo ugody zawartej między kopalnią a tym pracownikiem, wypłacanie roszczeń ze środków budżetowych. W ww. artykule wprowadzono dodatkową regulację, która umożliwi obecnemu pracownikowi kopalni wchodzącej w skład Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. oraz Bytomskiej Spółki Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o.o., który nabędzie prawo do renty wyrównawczej do dnia 1 stycznia 2016 r., do jej wypłaty ze środków z dotacji budżetowej.

W art. 14 zamieszczono upoważnienie dla ministra właściwego do spraw gospodarki do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych zasad przyznawania ekwiwalentu pieniężnego z tytułu uprawnienia do bezpłatnego

węgla oraz wypłacania tego ekwiwalentu, a także szczegółowych zasad finansowania bezpłatnego węgla w naturze oraz rent wyrównawczych.

W art. 15 zawarto regulację dotyczącą przejęcia obowiązku przez przedsiębiorstwo górnicze wskazane przez ministra właściwego do spraw gospodarki, wypłaty wynagrodzeń dla byłych pracowników przedsiębiorstw górniczych oraz rent wyrównawczych, jak też wydawania bezpłatnego węgla w naturze w związku z ogłoszeniem upadłości przedsiębiorstwa górniczego lub podjęciem decyzji o likwidacji przedsiębiorstwa górniczego.

Art. 16.

W celu ostatecznego rozwiązania problemu pracowników Zakładu Górniczego „Bytom I” Sp. z o.o. w likwidacji w Bytomiu, którzy przebywali na świadczeniu aktywizującym, a dotyczącego realizacji wypłat nagród jubileuszowych, nagrody z okazji „Dnia Górnika” oraz dodatkowej nagrody rocznej wynikającej z przepisów określających szczególne przywileje dla pracowników górnictwa – Karta górnika dla byłych pracowników ZG „Bytom I” Sp. z o. o. zamieszczono ww. przepis, który gwarantuje sfinansowanie z dotacji budżetowej zasądzonych wyrokami roszczeń dla tych pracowników.

Jednostkę realizującą powyższy obowiązek wskaże w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw gospodarki.

W rozdziale 5 (art. 17 i 18) określono przepisy umożliwiające dofinansowanie z budżetu państwa inwestycji początkowych do wysokości 30% ogółu kosztów inwestycji rozumianych jako stałe koszty kapitałowe bezpośrednio związane z pracami infrastrukturalnymi lub wyposażeniem koniecznym do eksploatacji złóż węgla w istniejących kopalniach. Powyższe przepisy są zgodne z przepisami Unii Europejskiej. Dotacja taka może być udzielona w zależności od sytuacji budżetu państwa.

Przewiduje się, że na inwestycje początkowe w górnictwie może zostać przyznana pomoc państwa w formie dofinansowania ze środków budżetu państwa. Pomoc ta będzie udzielana na zasadach określonych w art. 5 ust. 2

rozporządzenia Rady (WE) nr 1407/2002 z dnia 23 lipca 2002 r. w sprawie pomocy państwa dla przemysłu węglowego. Przedsiębiorstwa górnicze zainteresowane przedmiotowym dofinansowaniem wystąpią do ministra właściwego do spraw gospodarki, przedstawiając plany: operacyjny i finansowy, w celu wykazania, że pomoc finansowa dla projektu inwestycyjnego zapewni efektywność ekonomiczną inwestycji początkowej. Następnie minister właściwy do spraw gospodarki, opierając się na ww. planach, przekaze ministrowi właściwemu ds. finansów publicznych propozycje inwestycji początkowych do ujęcia w ustawie budżetowej. Podczas prac nad projektem budżetu państwa, minister właściwy ds. finansów publicznych każdorazowo przeprowadzi analizę możliwości udzielenia pomocy na dofinansowanie inwestycji początkowych. Ewentualne udzielenie pomocy państwa na inwestycje początkowe wymagać będzie notyfikacji Komisji Europejskiej.

Przepisy rozdziału 6.

W art. 19 określono, że do 31 grudnia 2015 r. kompetencje ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, w zakresie wykonywania praw z akcji, w odniesieniu do przedsiębiorstw górniczych będzie sprawować minister właściwy do spraw gospodarki. Oznacza to m.in., że będzie on dalej sprawował funkcje walnego zgromadzenia spółek węglowych oraz „Węglokoks” S.A. i CZW „Węglozbyt” S.A. Regulacja ta nie dotyczy spółki Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.

Odejścia z branży górniczej dużej części wykwalifikowanych pracowników o dużym stażu oraz długi okres przygotowania praktycznego młodych kadr, wymusza zmianę spojrzenia na zagadnienia związane z polityką zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego. Konsekwencją powyższych okoliczności jest pozostawienie dużej samodzielności przedsiębiorstwom górniczym w kształtowaniu optymalnego zatrudnienia, dostosowując go do aktualnych potrzeb. Jedynym obostrzeniem w tym względzie zawartym w ustawie jest częściowa blokada w zatrudnieniu nowych pracowników na powierzchni kopalni (art. 21). Chodzi tu zwłaszcza o struktury administracyjno-biurowe, w których widoczny jest przerost zatrudnienia.

W art. 21 zawarto przepis o niezatrudnianiu do dnia 31 grudnia 2015 r. przez przedsiębiorstwo górnicze nowych pracowników na powierzchni, z wyjątkiem pracowników zakładów przeróbki, o ile nie skorzystali oni z uprawnień wynikających z ustaw: z dnia 26 listopada 1998 r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych oraz z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 (m.in. zasiłek socjalny, jednorazowe bezpłatne szkolenie, jednorazowa odprawa pieniężna, jednorazowa odprawa pieniężna bezwarunkowa). Należy podkreślić, że omawiany przepis nie ogranicza możliwości zatrudniania pracowników na dole kopalń.

Jednocześnie w artykule tym zawarto możliwość – w szczególnie uzasadnionych przypadkach podyktowanych prawidłowym funkcjonowaniem przedsiębiorstwa górniczego zatrudnienia pracowników za zgodą rady nadzorczej.

W przepisach rozdziału 7 (w art. 22) utrzymano uprawnienia dla gmin górniczych. Określają one szczególne uprawnienia gmin górniczych, wskazując na wagę aspektu lokalnego w procesie restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego. Proces restrukturyzacji górnictwa dotyka nie tylko pracowników i ich rodziny, ale wpływa również w znaczącym stopniu na uwarunkowania funkcjonowania samorządów lokalnych. Realizacja programu restrukturyzacji górnictwa zmierza do uregulowania zobowiązań spółek węglowych wobec gmin oraz zapewnienia bieżącego regulowania wobec nich płatności. Niemniej jednak, gminy górnicze nadal mogą w pewnym stopniu odczuć skutki restrukturyzacji finansowej wynikające z odroczenia płatności zobowiązań pieniężnych, rozłożenia na raty płatności zobowiązań, umorzenia odsetek od tych zobowiązań. Realizacja tych form restrukturyzacji finansowej jest uzależniona jednak od woli obu stron.

Wprowadzenie konkretnych uregulowań prawnych w niniejszym rozdziale ma na celu minimalizację negatywnych skutków restrukturyzacji.

Uprawnienia te dotyczą zwolnienia gmin górniczych z wpłat przeznaczonych na zwiększenie subwencji ogólnej budżetu państwa od przypadającej jej części opłaty eksploatacyjnej.

Celem prowadzonej restrukturyzacji majątkowej przedsiębiorstwa górniczego jest dążenie do wypracowania modelu zakładu wydobywczego opartego o tzw. „kopalnię właściwą” tj. taką, która dysponuje w swojej działalności gospodarczej aktywami niezbędnymi do wydobycia i przeróbki węgla. Model przedsiębiorstwa górniczego powinien być zatem wolny od majątku nieprodukcyjnego. Składniki tego majątku – takie jak np. drogi, budynki użyteczności publicznej, przedszkola – mają istotne znaczenie dla społeczności lokalnej gminy górniczej. W związku z powyższym proponowane zmiany mają na celu zachęcenie jednostek samorządu terytorialnego do przejmowania majątku, który zasadniczo jest wykorzystywany dla zaspakajania potrzeb lokalnej społeczności.

Zwolnienia przedsiębiorstwa górniczego, o których mowa w art. 23, z uzyskiwania zgody Skarbu Państwa na dokonanie czynności nieodpłatnego przekazania praw majątkowych ma na celu uproszczenie procedury nieodpłatnego przekazywania tych praw.

W art. 23 projektu ustawy utrzymano przepis stanowiący, że w przypadku dokonania darowizny przedsiębiorstwo górnicze może pomniejszyć kapitał zapasowy.

Rozdział 8.

Wydaje się niezbędne opracowanie programu wieloletniego w zakresie czystych technologii węglowych, a co za tym idzie uruchomienie programu badawczego.

Zachodzi również konieczność poszukiwania alternatywnych źródeł energii, gdzie jedną z możliwości w tym względzie jest wytwarzanie paliw gazowych i płynnych na bazie węgla kamiennego.

Dlatego też należy poważnie rozważyć możliwość produkcji paliw gazowych i płynnych w kraju na bazie węgla kamiennego wydobywanego w polskich kopalniach.

W związku z powyższym zaproponowano przepis (art. 24), który zobowiązuje ministra właściwego do spraw gospodarki do zainicjowania działań umożliwiających wdrożenie technologii wykorzystywania węgla kamiennego do przeróbki na paliwa płynne i gazowe.

Powyższe studium dla projektu ma na celu określenie mocnych i słabych stron dla różnych rozwiązań technologicznych produkcji paliw z węgla, w tym w szczególności efektywności przedsięwzięcia.

W związku z faktem, że jak do tej pory Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. prawidłowo wykonywała zadania związane z monitorowaniem reformy górnictwa węgla kamiennego w art. 25 zawarto przepisy określające kontynuowanie zadań i zasad realizacji przez Agencję działań dotyczących monitorowania czynności związanych z restrukturyzacją oraz funkcjonowaniem sektora górnictwa węgla kamiennego, a w szczególności dotyczące:

- 1) sposobu wykorzystania dotacji budżetowej oraz udzielanej pomocy publicznej,
- 2) procesu likwidacji kopalń, działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń i naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego oraz zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym,
- 3) zmian stanu zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego,
- 4) monitorowania sprzedaży węgla przez producentów z wyodrębnieniem ilości, parametrów jakościowych, ceny węgla oraz wyników ekonomiczno finansowych,
- 5) prowadzenia, na potrzeby ministra właściwego do spraw gospodarki, analiz cen węgla kamiennego u producentów krajowych oraz cen węgla importowanego,
- 6) przygotowania dokumentacji w celu notyfikacji Komisji Europejskiej pomocy publicznej dla sektora górnictwa węgla kamiennego,
- 7) działalności w zakresie archiwizowania i przechowywania dokumentacji osobowej i płacowej przedsiębiorstw górniczych postawionych w stan

likwidacji lub upadłości oraz przedsiębiorstw robót górniczych postawionych w stan likwidacji lub upadłości,

- 8) prowadzenia bazy danych o firmach usługowych wykonujących podziemne prace górnicze w kopalniach,
- 9) innych prac związanych z restrukturyzacją górnictwa węgla kamiennego zleconych przez ministra właściwego do spraw gospodarki; w realizacji zadań zleconych Agencja może zlecać wykonanie zadań innym przedsiębiorcom albo jednostkom.

Przykładowo monitorowanie sprzedaży węgla przez producentów z wyodrębnieniem ilości, parametrów jakościowych cen węgla oraz wyników ekonomiczno-finansowych polega na badaniu wzajemnych zależności między wielkością sprzedaży dla odbiorców krajowych poszczególnych sortymentów węgla energetycznego oraz typów węgla koksowego a parametrami jakościowymi (wartość opałowa, zawartość popiołu, zawartość siarki, wilgotność) i cenami zbytu określonymi loco kopalnia. Badanie takich zależności prowadzone jest również dla węgla przeznaczonego na wywóz do krajów UE oraz na eksport do krajów nie należących do krajów UE z uwzględnieniem podziału na głównego eksportera, jakim jest Węgłokoks S.A., a także przez innych pośredników oraz bezpośrednio przez kopalnie węgla kamiennego.

Badanie wielkości sprzedaży oraz cen zbytu węgla pozwala na określenie przychodów ze sprzedaży węgla jako jednego z głównych elementów rachunku ekonomicznej efektywności produkcji węgla kamiennego.

W celu przeprowadzania badań w zakresie konkurencyjności polskiego węgla energetycznego i koksowego w porównaniu do węgla importowanego do Unii Europejskiej (zgodnie z rozporządzeniem Rady nr 405/2003 z dnia 27 lutego 2003 r. dotyczącego monitorowania importu węgla przez Wspólnotę z krajów trzecich), w okresach półrocznych przeprowadza się analizę porównawczą cen polskiego węgla, z cenami węgla importowanego do UE, w warunkach porównywalnych, tzw. w portach polskich i w przeliczeniu na 1 tonę ekwiwalentu węgla w przypadku węgla energetycznego oraz na 1 tonę węgla standardowego w przypadku węgla koksowego.

W związku z tragicznym wypadkiem w KWK „Halemba”, który miał miejsce w dniu 21 listopada 2006 r., Rada Ministrów podjęła działania dotyczące podniesienia bezpieczeństwa pracy w kopalniach. Szczegółowe wnioski oraz propozycje rozwiązań programowych przedstawiono w Raporcie, którego podstawą stała się uchwała Rady Ministrów Nr 206/2006 z dnia 29 listopada 2006 r.

Jednym z elementów poprawy bezpieczeństwa będzie powołanie w jednostce monitorującej restrukturyzację górnictwa (ARP S.A.) – art. 25 ust. 1 pkt 8 – bazy danych o firmach działających w tej branży. Stanowić to będzie pomoc dla zamawiających (spółek węglowych), przy wyborze firm usługowych w celu realizacji podziemnych prac górniczych w kopalniach węgla kamiennego. W przypadku powstania bazy, każdy podmiot działający na zasadach i warunkach określonych w prawie geologicznym i górnictwym, a zatrudniający obce podmioty gospodarcze realizujące podziemne prace górnicze, zobowiązany byłby do bieżącego przekazywania informacji na temat realizowanych przez firmy obce usług, posiadanej kadry inżynieryjno-technicznej, wyposażenia w specjalistyczny sprzęt, jakości i terminowości wykonywanych robót, organizacji pracy firmy i jej współpracy z zamawiającym. Świadomość wykonawców, że są poddawani bieżącej ocenie powinna być czynnikiem stymulującym do świadczenia wysokiej jakości usług oraz dbałość o bezpieczeństwo i higienę pracy.

Rozdział 9 projektu ustawy określa źródła finansowania realizacji zadań określonych w ustawie ze środków budżetu państwa.

W art. 26 zawarto upoważnienie dla Rady Ministrów, aby na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki określała corocznie w projekcie ustawy budżetowej środki na realizację restrukturyzacji górnictwa. Środki te będą przeznaczone zarówno na finansowanie skutków przeniesionych restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 1998-2002 oraz 2003-2007, jak i na nowe zadania związane z restrukturyzacją przewidzianą w latach 2008-2015.

Szacuje się, że w latach 2008-2015 niezbędne nakłady finansowe na realizację procesów restrukturyzacyjnych, określonych w niniejszym projekcie ustawy wyniosą 1 487,5 mln zł, z tego na:

redukcję zdolności produkcyjnych związanych z kosztami restrukturyzacji kopalń przewidzianych dla zakładów/kopalń będących jednostkami Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. oraz Bytomskiej Spółki Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o. o., w tym likwidację kopalń oraz działania wykonywane po zakończeniu likwidacji kopalń, zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalń (CZOK) i naprawianie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego – 1 450,0 mln zł,

pozostałe działania 37,5 mln zł.

Ponadto w związku z kontynuacją w projekcie ustawy wcześniejszych uregulowań dotyczących ekwiwalentu pieniężnego wypłacanego przez ZUS, uprawnienia do bezpłatnego węgla przysługującego emerytom i rencistom górniczym kopalń całkowicie likwidowanym i rent wyrównawczych dla pracowników kopalń całkowicie zlikwidowanych oraz w związku z przewidzianym sfinansowaniem kosztów zaległych wynagrodzeń z tytułu nagród jubileuszowych, nagród z okazji „Dnia Górnika” oraz dodatkowych nagród rocznych, w wysokości określonej w prawomocnych wyrokach sądu dla byłych pracowników kopalń oraz zakładów górniczych postawionych w stan likwidacji albo upadłości, którzy przed 1 stycznia 2007 r. przebywali na świadczeniu aktywizującym przeznaczono na lata 2008-2015 kwotę dotacji w wysokości 1 202,0 mln zł.

W ustępie 2 artykułu 26 zamieszczono przepis w brzmieniu fakultatywnym, dotyczący możliwości określenia przez Radę Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki (do roku 2010, co wynika z art. 17 ust. 3) w projekcie ustawy budżetowej wysokość dotacji przeznaczonej na dofinansowanie inwestycji początkowych. Ocena skutków regulacji do niniejszego projektu ustawy nie uwzględnia ewentualnych kosztów inwestycji początkowych z uwagi na fakultatywny zapis projektu ustawy. Przyjmuje się, że maksymalny

koszt dotacji budżetowej na pokrycie dofinansowania inwestycji początkowych w latach 2008-2010 wyniosłby 240 mln zł.

Tym samym łączne nakłady z budżetu państwa w okresie obowiązywania ustawy wyniosą 2 929,5 mln zł, z czego:

- a) nakłady obligatoryjne wynikające wprost z przepisów nowej ustawy – 1 487,5 mln zł,
- b) skutki przeniesione na lata 2008-2015 – 1 202 mln zł.

Część kosztów dotyczących nakładów obligatoryjnych wynikających wprost z przepisów nowej ustawy na lata 2008-2015 będzie sfinansowana ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Łączna kwota przeznaczona ze środków ww. Funduszu w latach 2008-2015 wyniesie 152 mln zł.

W związku z powyższym w art. 27 zobowiązano ministra właściwego do spraw środowiska do zabezpieczenia w rocznym planie finansowym Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, środków na finansowanie zadań związanych z naprawianiem szkód powstałych w środowisku, wywołanych ruchem zlikwidowanego zakładu górniczego oraz kosztów związanych z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji w wysokości 10% ogółu wydatków rocznych.

Dysponentem dotacji budżetowej jest minister właściwy do spraw gospodarki. Podstawą przyznania dotacji budżetowej na realizację zadań określonych w omawianym projekcie ustawy będą umowy zawarte między ministrem właściwym do spraw gospodarki, będącym dysponentem środków dotacji budżetowej, a przedsiębiorstwami górniczymi lub jednostką realizującą zadania wynikające z projektu ustawy.

Powyżej oszacowane koszty funkcjonowania górnictwa w latach 2008-2015 zostały sporządzone według poziomu cen, taryf i usług z 2007 r.

Należy podkreślić, że wysokość nakładów na naprawę szkód wywołanych ruchem zlikwidowanego zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, może ulec zmianie w związku z ujawnieniem się

szkód lub sądowych prawomocnych orzeczeń. Zmianie może ulec również wysokość nakładów na zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po zakończeniu likwidacji, co może być związane ze zmianą w poszczególnych latach cen nośników energii oraz kosztów materiałowych i osobowych.

Rozdział 10

Rozdział zawiera przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 28 zapewnia kontynuację finansowania ekwiwalentów pieniężnych przyznanych i wypłacanych przez ZUS na podstawie ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnień i zadaniach gmin górniczych oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006.

W celu zapewnienia ciągłości finansowania zadań związanych z:

- a) restrukturyzacją zatrudnienia w przedsiębiorstwach górniczych,
- b) likwidacją kopalń, zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po likwidacji kopalń, naprawianiem szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, działaniami wykonywanymi po zakończeniu likwidacji,
- c) finansowaniem wynagrodzeń i innych świadczeń, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006

– przepis art. 29 przewiduje przedłużenie obowiązywania rozporządzeń regulujących tę materię, nie dłużej jednak niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 30 zawiera przepis dotyczący utraty mocy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006.

Art. 31 określa okres obowiązywania projektowanej ustawy, a art. 32 – termin jej wejścia w życie.

Zgodność projektu z prawem Unii Europejskiej

Urząd Komitetu Integracji Europejskiej stwierdził, że przedmiotowy projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, pod warunkiem zatwierdzenia planowanej pomocy publicznej przez Komisję Europejską. Polska złoży wniosek o zatwierdzenie przez Komisję Europejską pomocy publicznej, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1407/2002 z dnia 23 lipca 2002 r. w sprawie pomocy państwa dla przemysłu węglowego.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, w związku z czym nie jest wymagane przeprowadzenie procedury notyfikacyjnej, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Cel wprowadzenia ustawy

Celem wprowadzenia ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015 oraz szczególnych uprawnieniach gmin górniczych jest stworzenie narzędzia dla realizacji „Strategii działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007-2015”.

Przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 regulujące zasady:

- restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw górniczych,
 - restrukturyzacji zatrudnienia w przedsiębiorstwach górniczych,
 - likwidacji kopalń węgla kamiennego,
 - restrukturyzacji organizacyjnej w górnictwie węgla kamiennego,
- w znacznej części przestały obowiązywać z dniem 31 grudnia 2006 r. lub utracą swą moc obowiązywania z dniem 31 grudnia 2007 r.

Z powyższych względów, opracowano projekt „Strategii działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007-2015”.

Realizacja określonych w ww. strategii działań powoduje konieczność przyjęcia niezbędnych instrumentów prawnych umożliwiających wdrożenie tych działań.

Konsultacje społeczne

Projekt ustawy był konsultowany i uzgadniany ze związkiem pracodawców górnictwa węgla kamiennego. Przeprowadzono również uzgodnienia i długotrwałe negocjacje ze stroną społeczną, to znaczy ze związkami zawodowymi działającymi w tych sektorze, przede wszystkim w ramach Zespołu Trójstronnego ds. bezpieczeństwa Socjalnego Górników. Strona społeczna w większości zaakceptowała przyjęte rozwiązania, a w niektórych przypadkach nie zgłosiła sprzeciwu.

Części uwag nie uwzględniono, w szczególności w zakresie pełnego finansowania z budżetu państwa likwidacji kopalń oraz prac związanych z

utrzymaniem i upraszczaniem systemów odwadniania likwidowanej oznaczonej części zakładu górniczego, obligatoryjnego finansowania inwestycji początkowych (w projekcie ustawy przyjęto finansowanie fakultatywne), przedłużenia spłaty zobowiązań wobec ZUS do 2015 r. Uwzględnienie powyższych uwag strony społecznej spowodowałoby nadmierne wydatki budżetowe oraz odejście od przyjętych założeń, że z budżetu państwa utrzymane zostanie finansowanie jedynie tzw. kosztów przeniesionych, tj. skutków dotychczasowych reform.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) tekst opublikowano na stronach internetowych Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Gospodarki na każdym etapie konsultacji. Żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie przepisów ww. ustawy.

Projekt przedmiotowej ustawy skierowano również do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu terytorialnego – w celu zaopiniowania.

Zakres oceny skutków regulacji

Wejście ustawy w życie spowoduje skutki finansowe dla budżetu państwa. Zostały one omówione poniżej.

Skutki uchwalenia ustawy

- Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu i sektora publicznego

Łączne koszty proponowanych rozwiązań przy ich pełnej realizacji wyniosą 2 929,5 mln zł. (przy uwzględnieniu dofinansowania ze środków budżetu państwa inwestycji początkowych w latach 2008-2010).

Skutki decyzji podjętych w latach ubiegłych (wypłata ekwiwalentu pieniężnego wypłacanego przez ZUS, finansowanie uprawnień do bezpłatnego węgla przysługującego emerytom i rencistom górniczym kopalń całkowicie likwidowanym i rent wyrównawczych dla pracowników kopalń całkowicie zlikwidowanych oraz sfinansowanie kosztów zaległych wynagrodzeń z tytułu nagród jubileuszowych, nagród z okazji „Dnia Górnika” oraz dodatkowych nagród rocznych, w wysokości określonej w prawomocnych wyrokach sądu dla byłych pracowników kopalń oraz

zakładów górniczych postawionych w stan likwidacji albo upadłości, którzy przed 1 stycznia 2007 r. przebywali na świadczeniu aktywizującym) wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 (Dz. U. Nr 210, poz. 2037, z późn. zm.) będą stanowić kwotę 1 202,0 mln. zł.

Zaplanowano również, co nie było do tej pory przedmiotem regulacji w ustawach restrukturyzacyjnych sektora górnictwa węgla kamiennego, udział budżetu państwa w sfinansowaniu do 30% inwestycji początkowych w górnictwie w latach 2008-2010 na łączną kwotę 240,0 mln. zł. Jednakże konstrukcja fakultatywna przedmiotowego przepisu ustawy (art. 24 ust. 2), udział dotacji budżetowej w ewentualnym dofinansowaniu inwestycji początkowych wiąże z sytuacją ekonomiczną państwa w danym roku budżetowym.

Z tytułu redukcji zdolności produkcyjnych, koszt restrukturyzacji kopalń przewidzianych dla zakładów/kopalń będących jednostkami Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. oraz Bytomskiej Spółki Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o.o. wg projektu ustawy wyniesie 1 450,0 mln zł.

Z kwoty tej 152,0 mln zł będą stanowić środki pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Planuje się wydatkowanie środków budżetowych na likwidację kopalń oraz zadania polikwidacyjne, w przypadku kopalń postawionych w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r. Największą kwotę planuje się wydatkować w kopalniach zlikwidowanych na zadania związane z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym i pożarowym. Planuje się, że koszty na te zadania w latach 2008-2015 wyniosą 1 280,0 mln zł.

Powyższy koszt stanowi sumę dotacji budżetowej w wysokości 1 152 mln zł oraz środków pochodzących z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w wysokości 128 mln zł. Szczegółowe zasady finansowania powyższego działania zostaną określone w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw gospodarki, który szczegółowo określi warunki i tryb przyznawania oraz sposób wykorzystania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed

zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni.

Należy podkreślić, że wysokość nakładów na naprawę szkód wywołanych ruchem zlikwidowanego zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, może ulec zmianie w związku z ujawnieniem się szkód lub sądowych prawomocnych orzeczeń. Zmianie może ulec również wysokość nakładów na zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po zakończeniu likwidacji, co może być związane ze zmianą w poszczególnych latach cen nośników energii oraz kosztów materiałowych i osobowych.

Projekt ustawy przewiduje również kwotę 37,5 mln zł jako koszt związany ze studium wykonalności projektu dotyczącego czystych technologii węglowych oraz monitorowaniem procesów restrukturyzacyjnych w górnictwie węgla kamiennego.

(W załączeniu zestawienia tabelaryczne wpływu projektowanej ustawy na budżet państwa w latach 2008-2015).

Niniejsza ocena skutków regulacji została sporządzona według poziomu cen, taryf i usług z 2007 r.

- Wpływ regulacji na rynek pracy

Regulacje zawarte w projekcie ustawy nie wpłyną na rynek pracy, a szczególne uprawnienia gmin górniczych mogą wpłynąć na tworzenie dodatkowych miejsc pracy.

- Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość

Zakłada się, że realizacja zadań wpłynie na obniżenie kosztów wydobycia węgla kamiennego w kopalniach, a co za tym idzie nastąpi wzrost konkurencyjności na rynku krajowym, jak i zewnętrznym.

- Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionu

Realizacja przepisów zawartych w projekcie ustawy sprzyjać będzie stabilnemu funkcjonowaniu przedsiębiorstw górniczych. W projekcie ustawy określone zostały również szczególne uprawnienia dla gmin górniczych (m. in. zwolnienia z wpłat do budżetu państwa przeznaczonych na zwiększenie subwencji ogólnej od przypadającej jej części opłaty eksploatacyjnej od przedsiębiorstwa górniczego również preferencje dla gmin górniczych). Sprzyjać to będzie rozwojowi regionu i umożliwi powstanie nowych miejsc pracy.

Ocena skutków regulacji dla przedsiębiorstw górniczych (restrukturyzacja zatrudnienia)

Projekt ustawy zakłada finansowanie ze środków budżetu państwa skutków decyzji podjętych w latach ubiegłych tzw. skutków przeniesionych. Zadania te nie będą obciążać finansów przedsiębiorstw górniczych.

08/19si